

ho nestihá při výběru a při ustanovení pomocníka zavinění, i když o jeho nezdatnosti nevěděl; jinak je věc v případě § 1304 obč. zák.; tu nutno prokázati vlastní zavinění poškozeného; nestačí o sobě, že se kočí Sch. prokázal jako osoba nezdatná; bylo proto na žalovaných, by prokázali buď, že žalobce věděl o nezdatnosti Adolfa Sch-a a že ho přes to k jízdě použil, anebo že se jiným způsobem dopustil kausálního zavinění. Leč to žalovaní ve sporu ani netvrdili, natož prokázali, omežili se na tvrzení, že žalobce spoluzavinil škodu, a snažili se to odůvodniti poukazem na předpis § 1315 obč. zák., aniž uvedli skutkové okolnosti, a nabídli o nich důkazy, z nichž by vyplývalo, že žalobce stíhá vlastní zavinění. Když tedy odvolací soud, pochybiv ve výkladu předpisů §§ 1302, 1304 a 1315 obč. zák., potvrdil rozsudek prvního soudu, jímž tento uznal, že je žalobní nárok důvodem po právu proti dovolatelům jen čtyřmi pětinami, nemohou se právem pokládati stížnými a nebylo proto dovolání vyhověti.

Čís. 9812.

Označení »assegno« a »tratta« nerovná se označení »směnka«.

Při kupeckých poukázkách lze použití předpisů občanského zákoníka o poukázce. Pokud může mít převod kupecké poukázky význam postupu pohledávky, příslušející poukazovateli za poukázaným.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1930, Rv I 4/30.)

Žalující, italská firma, domáhala se na žalované tuzemské firmě zaplacení pohledávky, tvrdíc, že jí Stefano C. postoupil svou pohledávku za žalovanou firmou z kupní ceny za dodané zboží. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu své stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Obě strany a nižší soudy vycházely z předpokladu, že Stefano C. převedl na žalobkyni rubopisem s m ě n k y, na nichž byla jako s m ě n e ě n í k uvedena žalovaná, a vybudovaly na tomto podkladě své rozsudky, jimiž žaloba byla zamítnuta. Kdyby tento předpoklad byl správný, bylo by v podstatě souhlasiti s rozsudky nižších soudů. Ale vznikají závažné pochybnosti o tom, zda onen předpoklad jest správný. Posoudí-li se případ podle tuzemského práva, nešlo by o směnky a tím by již padaly důsledky, odvozené nižšími soudy z opačného předpokladu. Šlo by nanejvýše snad o kupecké poukázky podle čl. 300 a násl. obch. zák. Neboť, jak patrné z protestu ze dne 27. října 1926, nebyly příslušné listiny v kontextu označeny jako směnky nebo výrazem tomu se rovnajícím, nýbrž slovy »assegno« a »tratta«. Že se zejména ani slovo »tratta« nerovná označení »směnka«, o tom není v nauce sporu (srov.

Grünhut, Wechselrecht 1897 - I/337, Mayer — des Weltwechselrecht 1909 - I/138, Rouček, Čsl. zákon směnečný str. 12, »bývá tak označována i pouhá trasovaná poukázka«). Kdyby šlo o kupecké poukázky, nebylo by po případě závady, by nebylo použito předpisů občanského zákonníka o poukázce (asignaci), a, poněvadž se žalobkyně již v první stolici dovolávala příloh, jež byly uznány za pravé a jichž obsah se tudíž stal součástí přednesu obou stran v první stolici, neobstálo by mínění odvolacího soudu, že jsou nepřipustnými novotami vývody odvolacího spisu, kterými byl žalobní nárok odůvodňován s hlediska § 1400 a násl. obč. zák. Nižší soudy se však neobíraly otázkou, zda na souzený případ lze použiti předpisů tuzemských, či zda sluší jej posuzovati podle práva platného v místě, kde byly ony listiny vystaveny, tudíž, ježto se tak stalo v Terstu, podle práva italského. K otázce, jak by bylo pohlížeti na věc se stanoviska tohoto cizozemského práva, nelze zatím vůbec odpověděti, poněvadž nejsou obecně známa ustanovení tohoto práva. Řízení zůstalo neúplné proto, že nebylo uvažováno a zjištěno, podle kterého práva jest posuzovati věc, dále proto, že, má-li býti použito tuzemského práva, byla věc probírána s nesprávného právního hlediska, že jde o směnky; má-li však býti použito práva italského, nebyla řešena otázka, zda podle tohoto cizozemského práva jde o směnky či jen o kupecké poukázky. Pakli by šlo o kupecké poukázky, ať již podle práva tuzemského nebo podle práva cizozemského, bylo by vzhledem k tomu, že žalobní nárok byl opírán o postup, nutno, po případě i se zřetelem na obchodní zvyklosti nebo po výslechu znalců, uvažovati o tom, zda převod kupecké poukázky má — aspoň podle okolností případu, pokud vysvítají z předložené, ovšem jak se zdá, ne zcela úplné korespondence — význam postupu pohledávky, příslušející poukazateli za poukázaným (Staub § 363 pozn. 4 praví, že jest otázkou skutkovou, zda při poukázce jest chtěn postup). S těchto právních hledisek soudy nižších stolic nepohlížely na věc, považovavše, jak již uvedeno, listiny, o které jde, prostě za směnky, ač je pochybno, zda skutečně směnkami jsou. Proto a pro nedostatek skutkových zjištění, kterých je třeba ke spolehlivému posouzení a ke správnému právnímu posouzení věci, nezbylo, než podle §§ 496 čís. 3, 513, 510 c. ř. s. zrušiti rozsudky obou nižších soudů a vrátiti věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 9813.

Odpůrčí nárok.

Úmysl zkrátiti věřitele (§ 2 čís. 2 odp. řádu) nemusí býti jediným, výhradním účelem dlužníkovra jednaní. Stačí i úmysl nepřímý, sledoval-li dlužník svým jednaním na prvém místě jiný cíl. Jest na věřiteli, by prokázal skutečnosti, z nichž lze usuzovati, že spolusmluvník musel znáti zkracovací úmysl dlužníkův. Zda spolusmluvník znal úmysl dlužníkův zkrátiti věřitele, jest otázkou skutkovou, zda jej znáti musel, otázkou právní.